

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De aliis Indulgentiis, & spiritualibus commodis in Bulla contentis. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

cularibus, aut regularibus, qui accepta facultate à suis Ordinariis, vel Prælati, verbum Dei prædicant in exercitu, aut alia ministeria ecclesiastica, aliæque opera exercant. Quod præstare possunt absque periculo irregularitatis, & absque fructuum beneficiorum amissione, dummodo ministros idoneos sibi Vicarios constituant, exceptis beneficiis curam animarum habentibus: hi enim sine Pontificis licentia beneficia deserere non possunt. Aliis verò Clericis habentibus beneficium, cui annexa est residentia, concedit Bulla, ut possint de licentia Ordinarij bello assistere, & inservire: quia beneficiis, & illorum fructibus privantur: quæ omnia manifesta sunt, & ponderavit Rodriguez in explicat. Cruciat. §. 5. numer. 1. Subdit deinde Bulla, milites prædicto bello inservientes obligatos non esse servare ieiunia Ecclesie, aut obligantia ex voto, postquam diebus festis in rebus bellicis occupati. Aliqui hanc exceptionem ieiuniorum ad Religiosos, & Clericos extendunt: sed immerito, cum Bulla solum de mililibus loquatur, ut manifestè constat ex illis verbis: *T los soldados, que en esta guerra estubieren, se declara no estar obligados à los ayunos, que por voto, & precepto de la Iglesia lo estubieran, no estando en la guerra.* Sub nomine autem *milium*, non videntur Religiosi, & Clerici, ministeria ecclesiastica exercentes, intelligi, præcipue cum ipsa Bulla concedat illis, quos ab observatione ieiuniorum exempti, ut possint diebus festis in rebus bellicis occupari: quod Religiosis, & Clericis competere non potest.

8. Quartò, indulgentia plenaria conceditur omnibus iis, qui de suis bonis elemosinam à Commisario taxatam pro expeditione Bullæ erogaverint, quia non levis cooperantur ad hostes Ecclesie, & inimicos fidei extirpandos. Aduertit autem Bulla, hanc indulgentiam semel in vita, & semel in morte concedi. Quæ restrictio non solum competit concurrentibus ad bellum hoc temporali subsidio; sed etiam bello personarum interessentibus, vel pugnatore mittentibus: quia intra annum nullus potest, nisi semel, Indulgentiam plenariam obtinere. Nomine *mortis*, præsumpta intelligitur, ut constat ex his, quæ diximus tractat. de penitent. aliisque in locis. Et videtur aperte probari ex eo, quod statuitur, hanc Indulgentiam per Confessarium applicari debere, qui non realem mortem, sed periculum illius expectare potest: aliàs si ad obtinendam hanc indulgentiam mors cum effectu esset necessaria, nunquam Sacerdos applicare indulgentiam posset. Neque his obstat, quòd dictum sit, *semel in morte*: quia intelligendum est semel illo anno in periculo mortis. Quare, si eo anno obiterna indulgentia in periculo mortis, in aliud periculum incidit, non poterit tibi alia indulgentia applicari ex vi horum verborum; bene tamen sumpta alia Bulla eodem anno, vel anno sequenti. Et inde sumitur non leue iudicium Indulgentiam applicari non in morte realis; sed in periculo illius: alia frustra tot Bullis idem privilegium concederetur.

P V N C T U M V.

De aliis Indulgentiis, & spiritualibus commodis in Bulla contentis.

1. Statuitur Bulla clausula, in qua hæc indulgentia, & commoda continentur.
2. Requiritur ad consecutionem Indulgentiæ quadragesimæ ieiunium supererogationis.
3. Oratio vocalis debet esse, & supererogationis.
4. Qualiter ieiunium requisitum commutari possit.
5. Quid intelligatur per participationem omnium bonorum.
6. Conceditur amplissima stationum Indulgentia visitantibus quinque Ecclesiis, vel altaribus.
7. Qualiter hæc visitatio faciendâ sit.
8. Conceduntur Indulgentiæ ad stationes Romanas pertinentes.
9. Hæc continent Indulgentiam plenariam, vesso, & contrarietas Cordis.
10. Satisfit contrarietas.
11. Semel in die hæc Indulgentia potest obtineri.
12. Hæc Indulgentia stationum applicari defunctis per modum suffragij possunt.

1. **V**T Indulgentias, aliæque spiritualia commoda in Bulla contenta integrè explicemus, placet, relicto ordine Bullæ, eam clausulam referri, in qua prædicta continentur. Inquit igitur Bulla: *Item, los susodichos que non fueren, ni inbiaren, si contribuyere, y ayudare de sus bienes, y de mas de la dicha contribucion, ayunare voluntariamente por deuocion en dias que non fueren de precepto, y hicieren oracion, implorando la ayuda de Dios por la victoria contra infieles, y su gracia por la union, y confederacion de los Príncipes Christianos. Y si no pud. ayunare por algun legitimo impedimento, hicieren otra obra pía à arbitrio de su Confesor, de su Cura. Todas quantas veces lo hicieren, durate el dicho, fio, se les conceden, y relaxa misericordiosamente quinze*

afios, y quinze quarentenas de perdon de las penitencias à ellos impuestas en qualquiera manera deudas, que sean participades de todas las oraciones, limosnas, peregrinaciones, y tan bie de las de Jerusalem, y de las demas buenas obras, que en la universal Iglesia militante, encada uno de sus miembros, se hace.

2. Nomen quadragesimæ superiori tractat. dixi significare numerum quadraginta dierum ieiunium in pane, & aqua. Unde quindecim quadragesimæ erunt sexcenti dies Indulgentiæ. Ad consequendam hanc indulgentiam oportet esse ieiunium supererogationis, quod fieri potest etiam in diebus præceptis Quadragesimæ, & vigiliæ. si ex aliqua causa infirmitatis, laboris, vel ætatis à precepto excusaris. Exigitur autem ieiunium, & oratio supererogationis: quia ex supererogatione, & liberalitate remissionem peccatorum Pontifex concedit. Quod intelligendum est, si fieri potest: si enim obligatus esses ex voto omnibus diebus ieiunare, posses hanc indulgentiam ieiunio ex obligatione obtinere, ut bene notavit Emman. Rodrig. §. 7. Cruciatæ. nu. 3. non enim deterioris conditionis esse debes, quam alij, qui nulla obligatione intercedente ieiunant: neque credendum est, Pontificem velle opus supererogationis in iis, qui nequeunt illud præstare.

3. Quoad orationem fundendam: in primis debet esse vocalis: quia est ex præcepto Pontificis, quatenus Pastor est Ecclesie visibilis, qui non præsumit orationem purè mentalem præscribere, nisi id exprimat: possit autem eam pro consecutione Indulgentiæ præscribere: quia præscribit, non sub præcepto, sed sub directione, & conditione ad beneficium Indulgentiæ concedendum. Secundò, debet esse libera, & supererogationis: quia ita indicatur in Bulla, præterquam quòd hæc solet esse Pontificis mens, à opera supererogationis mediis Indulgentiis excitare. Unde, si ex voto, vel præcepto tenearis orationem aliquam fundere pro victoria contra infideles, & Principium Christianorum pacem, debes aliam orationem fundere, si Indulgentiam lucrari velis. Quòd si solum ad substantiam orationis obligatus sis, non tamen ad illius applicationem, existimat Manuel Rodriguez §. 7. numer. 3. te hanc Indulgentiam lucrari posse, si pro victoria contra infideles, & pacem Christianorum Principum applices: quia iam ex fine libera est oratio. Orare prolixè non tibi est opus, sed quancumque oratione, etiam minima, satisfacies. Neque etiam necessarium est, expressam intentionem habere imperandi victoriam contra infideles, & pacem Principum Christianorum: fat enim est, si intentionem horum virtualiter habeas, ut bene notavit Emman. dicto §. 7. in additionib. n. 7. Villalobos claus. 7. n. 2.

4. Concedit Pontifex potestatem Confessario, vel Parocho, ut possit ieiunium prædictum commutare: quod intelligi debet, quando ita impeditus es ieiunare, ut virtute illius impediti à præcepto ieiunij, si adesset, excusareris: quia aliàs censeri non potes legitime impeditus, ut bene aduertit Villalobos dicta clausula 7. num. 3. hanc commutationem, nec tu, neque alius præter Parochum, vel Confessarium electum, præstare potest: quia nemini alteri hæc potestas conceditur, faciendâque est commutatio in aliquod opus pium arbitrio commutantis: quod regulari debet spectato opere commutando, & qualitate, ac dispositione personæ, cui fit commutatio. Hæc ergo indulgentia non semel, sed sæpe intra annum obtineri potest, quoties opus in iunatum præsteris: quia sic cauetur in Bulla.

5. Quid autem intelligatur per illam participationem omnium bonorum, quæ in Ecclesia sunt, superiori tract. explicuimus: ibi enim diximus, tria in nostris actibus bonis reperiri. Primum est meritum de condigno gratiæ, & gloriæ, de quo Trident. sess. 6. cap. 16. & can. 32. Secundò, vis satisfaciendi Deo pro peccata temporalis ex peccato remisso debita. Tertium, meritum de congruo, seu vis impetrandi, & sibi, & aliis aliquod bonum spirituale, vel temporale, quod in bonum personæ cedat. Meritum de condigno operanti tantum deseruit, & nemini applicari potest: solus enim Christus, ut inquit Trident. sess. 6. cap. 16. tanquam caput in membra, & tanquam vitis in palmices, in ipsos iustificatos iugiter virtutem infundit, iuxta Paul. ad Rom. 12. numer. 5. At satisfactionem, & sibi, & alteri applicare operans potest, modò uterque in gratia existant operans, ut satisfactionem habeatis, cui applicatur, ut capax illius sit. Meritum verò de congruo, & impetratio etiam peccatoribus, & esse, & applicari potest. Est tamen latum discrimen inter satisfactionem, & impetrationem: quòd satisfactio infallibilem habet effectum, si is, cui applicatur, capax illius existat: sed verò impetratio, quæ non temper effectum sortitur: sed, quando Deo placitum est. Deinde triplex inter membra via Ecclesiæ reperitur communicatio. Prima generalis, quatenus Deus, intuitu operum alicuius Sancti, aliis dona spiritualia quandoocumque concedit: quæ universalem communicationem esse in Ecclesia testatur Symbolum Apostolorum, *Communione Sanctorum*, credendam præscribens: & cecinit David Psal. 118. n. 61. dicens: *Particeps ego sum omnium mimentium te.* Secunda est specialis ex applicatione ipsius operantis: vel, ut aliis placet, etiam sui Superioris, Tertia,

Tertia, communicatio fit per applicationem indulgentiarum ex thesauro Ecclesie satisfactioes Christi & Sanctorum continent. His positis, dicendum est. Per concessionem huius clausule non applicantur fructus spirituales, & orationes fidelium sumentibus Bullam, quantum ad satisfactioem: quia abique iniuria non potest quis ea satisfactioem, qua eget, privari contra eius voluntatem. Applicantur tamen quantum ad meritum de congruo, & vim impetrandi bona spiritualia fidelium sumentibus Bullam, ex vi cuius applicationis facte per superpremium Prælatum, scilicet Romanum Pontificem, orationes, & pia opera fidelium totius Ecclesie, seclusa alia speciali operationum applicatione, proficiunt sumentibus Bullam, ut diuina clementia inflectatur ad miserendum, & erudendum eum à peccato, si forte in illo existat. Si autem in gratia sit, ut cumulatoria beneficia impendat, quibus in vita spirituali magis, ac magis proficiat.

6. Præter dicta concedit bulla amplissimam stationum indulgentiam omnibus illis, qui singulis diebus stationum almarum quinq; Ecclesias vel altaria, seu in eorum defectu quinq; vnum altare deuote visitauerint, præceque pro victoria contra infideles, & vnioue Christianorum Principum fuerint, vt omnes, & singulas indulgentias stationum intra, & extra muros prædictæ vrbis, tam per se, quam per modum suffragij pro defunctis, pro quibus visitauerint, consequantur.

7. Ad cuius declarationem primò aduerte, ex defectu quinq; Ecclesiarum, vel altarium sufficere vnum quinq; aut duo bis: aut ter visitare: nec opus est, vt eam visitationem facias te ex vno loco in alium transferendo, sed ex eodem loco omnes visitationes perfici possunt, si ex animo te ad singula altaria conuertas, sicuti neque est necessarium, vt quinq; Ecclesiam, in qua solum est vnicum altare ingrediaris: sed vnicò ingressu, vel abique illo, si forte tibi reclusus sis, poteris quinq; eadem altare visitare, si orationem quinq; fundas ex intentione quinq; visitationem præstandi, vt notauit Emman. Rodrig. in addit. ad Cruciat. §. 8. num. 7. Acosta qu. 11. Villalob. claus. §. 8. num. 6. Emm. Sa. verbo, indulgentia, num. 6. bonac. disp. 6. quæst. 1. pars 3. num. 25. Nomine altaris intelligit orationem per episcopum approbatam pro celebratione Missæ. Et quamuis sint quinq; Ecclesie in loco quas optime visitare posses, non teneris, quicquid dicat Emm. §. 8. num. 8. sed potes quinq; altaria in eadem Ecclesia visitare: quia bulla distinetur peti quinq; Ecclesias, vel altaria, & notauit Villalob. claus. §. 8. n. 4. Visitatio autem debet esse deuota, & ex animo formalis; vel virtuali indulgentiam obtinendi, vt superiori tract. diximus.

8. Secundo aduerte, concedi indulgentias, non quæ Romæ sunt singulis diebus; sed, quæ ad stationes pertinent, vt docuit Emman. Rodrig. §. 8. n. 1. cum Authore Compend. priuileg. Minor. tit. indulgentia. Villalob. claus. §. 8. num. 1. ideoque Commissarius in bulla Hispanica solum refert indulgentias, quæ ad stationes Romæ pertinent.

9. Sed an hæc indulgentia sint plenaria, difficultate non caret. Negant Cordub. de indulgent. qu. 38. Cafarub. in Compend. priuilegior. Minor. tit. indulgentia stationum. Mouentur: quia bulla non exprimit indulgentiam plenariam, quæ videbatur necessitati exprimenda, vt conseretur concessa, tum ob regulam Cancellariae statuentis sub nomine indulgentia plenariam non comprehendit; nisi illius fiat expressa mentio; tum quia indulgentia concessio non latet, sed strictè videtur interpretanda. Deinde, si singulis diebus stationum plenariam indulgentiam visitantibus quinq; Ecclesiis, vel quinq; altaria Pontifex concedit, vt quid semel tantum in vita, & in morte indulgentiam plenariam impetiuit.

Cæterum omnino tenendum est, indulgentiam plenariam illam concedi. Nam esto, stationes vrbis fuerint à Gregorio Magno cum septem annis indulgentia pro singulis diebus instituta, vt bene notauit D. Thom. in 4. qu. 20. art. 3. & in addit. quæst. 1. art. 2. Turcremat. cap. Mansura de penit. distinct. 1. postmodum tamen iis indulgentiis accesserunt omnes illæ, quæ septem Ecclesiis Romæ præcipuis, nempe, Lateranensi S. Petri, S. Pauli, S. Mariæ maioris, S. Laurentij extra muros, SS. Fabiani, & Sebastiani extra muros, S. Crucis in Hierusalem, eodem die concessæ sunt, quibus omnibus innumerabiles indulgentia concessuntur, vt probat Emman. Rodrig. §. 8. num. 4. & §. 9. & specialiter indulgentiam plenariam est concessa quolibet die visitantibus Ecclesiam Lateranensem. Vade Pontifex concedens indulgentias visitantibus quinq; Ecclesiis, vel altaria, quæ conceduntur iis, qui personaliter stationes Romanas præstant, expressè, & satis manifestè indulgentiam plenariam concedit, & ita Commissarius absque vlla dubitatione in fine bullæ affirmat, sciente Pontifice, & permitte imò approbante, & confirmante, vt patet ex litteris Gregorij XIII. datis, 15. Julij, anno 1573. in quibus vltima clausula, postquam Commissario concedit, vt illud originale possit in linguam Hispanicam transcribere, addit etiam nominatim profructuorum notitia diebus stationum totius anni, intra, & extra muros huius almarum vrbis.

10. Neque obstant contraria: non primùm, quia satis Pon-

tifex indulgentiam plenariam expressit, exprimens se concedere, quæ conceduntur Romanis stationes visitantibus, sicut ipse Author Compendij verbo, Indulgentia stationum quoad Fratres, §. c. 1. aliis 15. & habetur in Supplement. fol. 60. faterur Minoribus concedendi indulgentiam plenariam recitantibus sex Pater noster, & sex Ave Maria, cum Gloria Patri, &c. eo solum quod Leo X. concesserit id præstantibus posse consequi indulgentias stationum Romæ, Hierusalem, & S. Iacobi. Neque verum est, hanc indulgentiam concessionem strictè interpretandam esse, cum in earum relatione Pontifex signo vniuersalissimo utatur, omnes, & singulas. Præterquam quod secundum Innocent. Ioan. Andream, & Glossam in Clement. unic. de Reliq. & venera. Sanctor. verbo, Concessio. non decet indulgentias auarè interpretari, quibus concordat Syluest. verbo, indulgent. qu. 6. dicto 3. & quæst. 8. dicto 4. Angel. in principio. Non obstat secundum: quia esto specialiter illæ duæ indulgentia plenariae concedantur, non inde inferretur, alias concedi non posse sub generali ratione.

11. Hanc indulgentiam plenariam semel tantum in die obtinere potes: nam esto verum sit, indulgentiam in definitè concessam abique vlla temporis determinatione obtineri posse toties, quoties prudenter, & deuote opus iniunctum præstat, vt diximus superiori tract. scilicet tamen quæ temporis determinationem habet vnius diei, vt est præsens, quæ computatur, vt inquit Mandos. tit. de indulgentia, fol. 69. à primis vespere vsque ad occasum diei sequentis: quia ea determinatio temporis ita breuis tacitè indicat intentionem esse Pontificis, vt semel tantum obtineatur, vt bene notauit Suar. de indulgent. disp. 57. sect. 1. in fine. & nos diximus superiori tract. Quare eam indulgentiam, quæ Romæ stationibus correspondet, obtinebis visitans quinq; Ecclesias, vel altaria qualibet hora diei, seu noctis, semel tantum, & non pluries, quicquid dicat Emman. Rodrig. §. 8. n. 15. Villalob. claus. §. 8. n. 8.

12. Tertio aduerte, hæc indulgentias stationum te applicare posse per modum suffragij defunctis, quæ est specialis gratia, & fauor. Qualiter autem hæc applicatio fiat, & an habeat effectum infallibilem, & qualiter distinguatur ab applicatione indulgentia viuus fidelibus concessæ, superiori tractat. explicatum est.

PUNCTUM VI.

De priuilegijs tempore interdicti concessis.

1. Statuitur clausula concessionis Hispanica, & Latina.
2. Conceditur facultas Oratorium habendi approbato loco ab Ordinario.
3. Explicatur prædictum priuilegium.
4. Conceditur sumentibus Bullam in prædicto loco celebrare, vel celebrari facere, etiam tempore interdicti.
5. Conceditur, vt diuini assistere possit in dicto Oratorio, & in Ecclesijs specialiter non interdictis.
6. Item, vt eius familiares, domestici, & consanguinei assistere diuinis possint.
7. Qui nomine familiarium, & domesticorum intelligantur.
8. Qui sub consanguineis.
9. Prædicti etiam, absente domino, possunt diuinis assistere.
10. Ex licentia Commissarij potest celebrari, vel celebrare facere per horam, antequam elucescat, vel per horam post meridiem.
11. Item potest sumere Eucharistiam, aliaque Sacramenta tempore interdicti.
12. Præmittuntur aliqua pro prædicti priuilegij declaratione.
13. Statuitur priuilegium.
14. Negant plures, te virtute huius priuilegij recipere posse Eucharistiam à simplicibus sacerdotibus.
15. Verius est oppositum.
16. Satisfit contrariis.
17. Vt prædicta priuilegia proficiat, requiritur, ne causam interdicti dederit. Deinde, vt specialem orationem fundat, si Oratorio usus fuerit.
18. Habenti Bullam conceditur, vt tempore interdicti sepeliri possit cum moderata pompa.
19. Quid nomine moderata pompa intelligatur.
20. Prædicta priuilegia non habent locum tempore cessationis.

1. **B**ulla Hispanica sic inquit: Item, concede su Santidad à todos los susodichos, y à los que no fueren, ni inbiaren, si de sus bienes liberalmente contribuyeren, y ayudaran para esta santa obra con la limosna infra escrita, que durante el dicho año, que corre desde el dia de la publicacion desta Bulla en cada lugar, puedan gozar, y gocen de todas las gracias, y facultades concedidas en esta bula, conuiniene à saber que puedan en tiempo de entredicho, apostolico, d ordinario, oyr Missa en las Eglefias, d Monasterios, d en Oratorio particular señalado, d visitado